

Een doel dat haalbaar is

Van speciaal basisonderwijs naar regulier voortgezet onderwijs

Een nieuwe school, nieuwe leraren, nieuwe kansen; voor veel groep 8-leerlingen een spannend vooruitzicht. Maar voor leerlingen van de Antoniussschool in Schagen is het soms nog nét iets spannender. Deze cluster-4-school voor speciaal basisonderwijs helpt kinderen met extra ondersteuningsbehoeften om op hun eigen tempo te leren en te groeien. En soms betekent dat: durven geloven dat die droom om uit te stromen naar een reguliere middelbare school écht binnen bereik ligt.

De Antoniussschool in Schagen biedt cluster 4-onderwijs aan kinderen bij wie sprake is van gedragsproblemen die het aanbod van een reguliere basisschool overstijgen. Veel van hen hebben voldoende cognitieve mogelijkheden, maar vinden het lastig om tot leren te komen als de omgeving te druk of onvoorspelbaar is. "Onze leerlingen hebben allemaal een unieke manier van denken en doen", vertelt leerkracht Nadine Verhoeven. "Sommige kinderen zijn extra gevoelig voor prikkels of hebben moeite met structuur. Maar ze hebben ook ongelooflijk veel kwaliteiten. Wij kijken niet naar wat niet lukt, maar naar wat een kind nodig heeft om tot leren te komen."

Geen mission impossible

De rust en structuur die Verhoeven noemt, zijn belangrijk, maar de succesformule is niet voor ieder kind hetzelfde. "We kijken steeds: wat heb jij vandaag nodig om te kunnen leren? Soms gaat het om duidelijke afspraken, soms om één-op-één begeleiding of juist door bewust even af-

stand te nemen. Door samen met de leerling op zoek te gaan naar wat werkt, zie je dat ze steeds meer tot leren komen. En dat is prachtig om te zien. Niet alleen voor ons als docenten, maar zeker ook voor het kind zelf. Het zelfvertrouwen groeit en dromen die voorheen onmogelijk leken, worden ineens realistische doelen."

Voor sommige leerlingen is uitstromen naar het regulier voortgezet onderwijs zo'n persoonlijk doel. Dit is zeker geen *mission impossible*, weet Verhoeven. "Als een leerling aangeeft dat hij of zij naar een reguliere middelbare school wil, dan zullen we er alles aan doen om dit mogelijk te maken. Daarvoor stellen we samen met de ou-

ders en het kind een plan van aanpak op. Daarin staan de doelen waaraan we gezamenlijk werken. Daarbij kijken we niet alleen naar de toetsresultaten, maar ook gedrag en zelfstandigheid zijn minstens zo belangrijk. Kun je met prikkels omgaan? Kom je op tijd? Kun je hulp vragen als het even niet lukt? Dat zijn de vaardigheden die op de middelbare school het verschil maken."

De kracht van de warme overdracht

Om iedere leerling zo goed mogelijk voor te bereiden op de overstap naar de middelbare school, werkt de Antoniussschool nauw samen met de ouders, het zorgteam en het voortgezet onderwijs in de regio. "Bij elke leerling vindt een zogeheten 'warme overdracht' plaats", legt Verhoeven uit. "Ons zorgteam maakt een uitgebreid leerlingverslag en bespreekt met de nieuwe school wie de leerling is en wat hij of zij nodig heeft. Is er twijfel of een leerling geschikt is voor het regulier onderwijs, dan kijken we samen wat nodig is om het te laten slagen."

Die nauwe samenwerking levert inmiddels positieve

resultaten op. "We merken dat reguliere middelbare scholen steeds beter inspelen op de behoeften van onze leerlingen. Klassen zijn soms kleiner, er is meer begeleiding en het contact tussen scholen is intensiever. Het stempel dat vroeger op speciaal onderwijs rustte, vervaagt gelukkig. Mensen zien steeds meer: met deze kinderen is niet 'iets mis', ze hebben gewoon een andere vorm van begeleiding nodig."

Zien wat wél kan

Verhoeven vertelt met zichtbaar enthousiasme over een leerling die vorig jaar de overstap wist te maken van speciaal basisonderwijs naar regulier voortgezet onderwijs. "Hij kwam bij ons binnen vanuit het regulier onderwijs, maar ging op dat moment al een tijdje niet meer naar school. In het begin was het al een overwinning dat hij onze school binnen durfde te stappen. Hij begon in de 'op-maatklas', halve dagen, met kleine stapjes. We hebben samen een plan gemaakt en hij heeft daar keihard aan gewerkt. Uiteindelijk is het gelukt: hij stroomde uit naar het regulier voortgezet onderwijs. Daar ben ik zó trots op."

Kinderen die het moeilijk hebben gehad, weer zien stralen: het is de persoonlijke missie van Verhoeven. "We helpen ze om te ontdekken wat ze wél kunnen. Ik zeg altijd: elke route is goed, zolang het bij jou past. Uitstromen naar regulier voortgezet onderwijs is geen prestatie op zich. Sommige kinderen hebben de structuur en begeleiding van speciaal onderwijs juist nodig om tot hun recht te komen. Dat is net zo waardevol."



Nadine Verhoeven



'Wij kijken niet naar wat niet lukt, maar naar wat een kind nodig heeft om tot leren te komen'

